

ЗВІТ
за результатами визначення потреб
у соціальних послугах населення
Балаклійської міської територіальної громади
Ізюмського району Харківської області

2026 рік

ЗМІСТ

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

1.1. Профіль громади.

1.2. Основні тенденції соціально-демографічних процесів.

2. ХАРАКТЕРИСТИКИ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ, ОСІБ/СІМЕЙ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ, СТАН ОХОПЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПОСЛУГАМ

2.1. Чисельність вразливих груп населення.

2.2. Чинники, що зумовлюють вразливість/складні життєві обставини, які найбільш поширені в територіальній громаді.

2.3. Стан охоплення соціальними послугами вразливих груп населення, осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

3. ОСНОВНІ СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПОТРЕБИ У СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГАХ МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ З ЧИСЛА ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ, ОСІБ/СІМЕЙ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ

3.1. Основні соціальні проблеми актуальні для громади.

3.2. Можливі шляхи розв'язання існуючих соціальних проблем.

4. СТАН СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ І ПОТРЕБИ ДЛЯ ЇЇ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

4.1. Наявні ресурси.

4.2. Стан інформування та обізнаності населення про соціальні послуги, що надаються в громаді, їх зміст та порядок надання.

4.3. Результати оцінювання організаційної спроможності територіальної громади.

5. ВИСНОВКИ ЩОДО ПРІОРИТЕТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В ГРОМАДІ В СЕРЕДНЬОСТРОКОВІЙ І КОРОТКОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ З УРАХУВАННЯМ ВИЯВЛЕНИХ ПОТРЕБ ТА НАЯВНИХ РЕСУРСІВ

5.1. Висновки щодо потреб населення у соціальних послугах.

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

На виконання Закону України «Про соціальні послуги», постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2026 року № 64 «Деякі питання організації надання соціальних послуг», наказу Міністерства соціальної політики України від 19 квітня 2023 року № 130-Н «Про затвердження Порядку визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах», розпорядженням начальника Балаклійської міської військової адміністрації Ізюмського району Харківської області від 20 лютого 2026 року № 377 було утворено робочу групу з питань визначення потреб населення Балаклійської міської територіальної громади Ізюмського району Харківської області у соціальних послугах з метою виявлення та аналізу потреб громадян, які перебувають у складних життєвих обставинах, визначення пріоритетів щодо надання соціальних послуг населенню громади.

Балаклійською міською територіальною громадою проведено роботу щодо визначення потреб населення у соціальних послугах. На підставі зібраної та узагальненої інформації зазначаємо наступне.

1.1. Профіль громади

Балаклійська міська територіальна громада утворена 12 червня 2020 року шляхом об'єднання Балаклійської міської ради та 14 сільських рад, а саме: Асіївської, Борщівської, Бригадирівської, Вербівської, Гусарівської, Лозовеньківської, Новогусарівської, Міловської, Петрівської, Протопопівської, Чепільської, Шевелівської, Яковенківської сільських рад Балаклійського району та Волохово-Ярської сільської ради Чугуївського району Харківської області.

Станом на 01.01.2026 чисельність населення Балаклійської міської територіальної громади складало 39781 особи, з них: жінки – 20828, чоловіки - 18953.

Міського населення – 25004 особи, з них:

жінки – 13136;

чоловіки – 11868.

Сільського населення – 14777 осіб, з яких:

жінки – 7692;

чоловіки – 7085.

Балаклійська міська територіальна громада включає в себе 1 місто - Балаклію та 36 сіл та селищ з населенням: місто Балаклія – 25007 осіб, село Асіївка – 551 особа, село Байрак - 139 осіб, село Берестянка – 8 осіб, село Борщівка – 934 особи, село Бригадирівка – 685 осіб, село Вербівка – 2744 особи, село Вільне – 148 осіб, село Вітрівка – 18 осіб, село Вовчий Яр – 18 осіб, село Волвенкове – 11 осіб, село Волобуївка – 169 осіб, село Волохів Яр – 1071 особа, село Гусарівка – 834 особи, село Завгороднє – 315 осіб, село Калинівка – 134 особи, село Крейдянка – 32 особи, село Криничне – 68 осіб, село Лозовенька – 305 осіб, село Мілова – 834 особи, село Нова Гусарівка – 607 осіб, село Нова Серпухівка – 14 осіб, село Новомиколаївка – 29 осіб, село Петрівське – 1855 осіб, село Попівка – 13 осіб, село Протопопівка – 694 особи, село Сіверське – 21 особа, селище Слобожанське – 291 особа, село Соколівка – 5 осіб, село Степок – 6 осіб, село Таранушине – 13 осіб, село Успенське – 37 осіб, село Чепіль – 572, село Шевелівка – 696 осіб, село Щурівка – 43 особи, село Яковенкове – 823 особи, село Янохіне – 37 осіб.

1.2. Основні тенденції соціально-демографічних процесів

Станом на 01.01.2026 чисельність дитячого населення (діти у віці 0-17 років включно) складе 5359 осіб, чисельність осіб у віці 18-26 років – 3010, чисельність населення працездатного віку 27-59 років – 19 557 осіб, чисельність населення у віці 60-89 років – 11658 осіб, чисельність населення у віці 90 років і більше – 197 осіб.

Кількість народжених – 260 осіб, кількість померлих – 1452 особи.

Кількість багатодітних сімей – 159, дітей у них – 529 осіб.
Кількість одиноких матерів – 236 осіб.

2. ХАРАКТЕРИСТИКИ ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ, ОСІБ/СІМЕЙ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ, СТАН ОХОПЛЕННЯ СОЦІАЛЬНИМИ ПОСЛУГАМ

2.1. Чисельність вразливих груп населення

За результатами визначення потреб населення у соціальних послугах зібрано і проаналізовано всю наявну та можливу інформацію станом на 01.01.2026 щодо кількості проживаючих на території Балаклійської міської територіальної громади осіб, що перебувають у складних життєвих обставинах та/або належать до вразливих груп населення.

Кількість осіб/сімей, які перебувають на обліку надавачів соціальних послуг як такі, що перебувають у складних життєвих обставинах – 1280, кількість дітей у них – 365.

Кількість осіб з числа учасників антитерористичної операції та осіб, які здійснювали заходи із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації, брали участь у заходах, необхідних для забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України – 738 осіб, в тому числі 584 Захисників та Захисниць України.

Кількість дітей, батьки або один із батьків яких загинули внаслідок військової агресії Російської Федерації проти України, бойових дій із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації – 24.

Кількість осіб з числа дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування (у віці 18-23 роки), які проживають в територіальній громаді – 9 осіб, з них особи, які не навчаються і не працевлаштовані – 1, особи, які не мають власного впорядкованого житла – 8.

Кількість ВІЛ-інфікованих осіб – 118, кількість осіб, хворих на туберкульоз – 19, кількість осіб з розладами психіки та поведінки, пов'язаними з уживанням усіх груп психоактивних речовин - 20.

Кількість осіб, які постраждали від домашнього насильства – 87, з них: жінки – 66, чоловіки – 12, діти – 9.

Кількість осіб, які вчинили домашнє насильство - 87, з них: жінки – 6, чоловіки – 81.

Кількість осіб, направлених для проходження програми для кривдників – 9, з них: жінки – 1, чоловіки - 8.

Стосовно 10 осіб проведено заходи з підготовки до звільнення з місць позбавлення волі, з них: жінки – 2, чоловіки – 8.

Кількість осіб, які перебувають на обліку органу пробації – 89, з них: жінки – 35, чоловіки – 54.

Кількість внутрішньо переміщених осіб – 5503, з них: жінки – 3201, чоловіки – 2302.

Кількість осіб, яким заподіяно шкоду пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією – 2242 осіб.

Кількість дітей, покинутих у закладах охорони здоров'я – 7.

Кількість сімей, у яких дітей відібрано у батьків без позбавлення їх батьківських прав на підставі рішення суду – 3.

Кількість дітей, батьків яких позбавлено батьківських прав - 10.

Кількість дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, які виховуються в прийомних сім'ях та дитячих будинках сімейного типу – 24, які перебувають під опікою/піклуванням – 39.

Кількість дітей з інвалідністю – 103, кількість дітей, які потребують паліативного догляду – 6.

Кількість дітей з особливими освітніми потребами – 76.

Кількість дітей шкільного віку з особливими освітніми потребами, які навчаються у закладах загальної середньої освіти – 30.

Кількість дітей з особливими освітніми потребами, яким рекомендовано отримання соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання – 9, з них: діти з інвалідністю підгрупи А – 5, діти з інвалідністю (без підгрупи) – 4.

Кількість дітей, які отримують послуги в громаді, з них:

з раннього втручання - 2 дитини (2 сім'ї), діти з інвалідністю підгрупи А – 6, діти з інвалідністю (без підгрупи) – 60.

Кількість повнолітніх осіб з інвалідністю – 1224, з них: жінки – 413, чоловіки – 811.

Кількість осіб похилого віку – 11855.

Кількість одиноких осіб, які потребують стороннього догляду – 552.

2.2. Чинники, що зумовлюють вразливість/складні життєві обставини, які найбільш поширені в територіальній громаді:

- похилий вік;
- часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті;
- невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування;
- психічні та поведінкові розлади;
- інвалідність;
- безробіття;
- малозабезпеченість особи;
- поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків;
- ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини;
- жорстоке поводження з дитиною;
- насильство за ознакою статі;
- домашнє насильство;
- шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією.

2.3. Стан охоплення соціальними послугами вразливих груп населення, осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах

Протягом 2025 року Територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області та Центром соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області соціальними послугами охоплено 4067 осіб, яким надано 244515 соціальних послуг, а саме:

інформування отримали 109 осіб;

консультування – 476 осіб;

представництво інтересів – 5 осіб;

надання притулку – 2 осіб;

соціальна профілактика - 5 осіб;

соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах – 33 особи;

соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування – 43 особи;

екстрене (кризове) втручання – 4 особи;

соціальна адаптація – 121 особа;

догляд вдома – 700 осіб;
 денний догляд дітей з інвалідністю – 5 осіб;
 натуральна допомога – 345 осіб;
 комплексна соціальна послуга з формування життєстійкості – 2217 осіб;
 медіація – 2 особи.
 Протягом 2025 року 2 сім'ї (2 дитини) отримали послугу раннього втручання.

3. ОСНОВНІ СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПОТРЕБИ У СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГАХ МЕШКАНЦІВ ГРОМАДИ З ЧИСЛА ВРАЗЛИВИХ ГРУП НАСЕЛЕННЯ, ОСІБ/СІМЕЙ, ЯКІ ПЕРЕБУВАЮТЬ У СКЛАДНИХ ЖИТТЄВИХ ОБСТАВИНАХ

3.1. Основні соціальні проблеми, актуальні для громади

Робочою групою з питань визначення потреб населення Балаклійської міської територіальної громади Ізюмського району Харківської області у соціальних послугах (далі - робоча група), здійснено аналіз проведеної роботи щодо визначення потреб населення громади у соціальних послугах, а саме:

вивчені дані щодо соціально-демографічної ситуації у Балаклійській міській територіальній громаді та кількості осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах;

узагальнені дані про надавачів соціальних послуг Балаклійської міської територіальної громади;

вивчені дані щодо забезпечення соціальними послугами осіб/сімей з числа вразливих груп населення та тих, які перебувають у складних життєвих обставинах;

проаналізовано дані щодо видів соціальних послуг, потребу в яких встановлено для осіб/сімей з числа вразливих груп населення та тих, які перебувають у складних життєвих обставинах;

вивчена інформація за результатами оцінювання організаційної спроможності територіальної громади у забезпеченні соціальними послугами;

вивчені та проаналізовані матеріали онлайн - анкетування населення, опитування отримувачів соціальних послуг територіальної громади, членів фокус-групи «рівний-рівному» з числа внутрішньо переміщених осіб.

Згідно з наданими звітами, основні аспекти проблем населення та потреби у конкретних соціальних послугах у Балаклійській міській територіальній громаді можна виділити для різних соціальних груп:

Для внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО):

Проблеми:

- Потреба у тимчасовому житлі.
- Отримання натуральної та грошової допомоги.
- Труднощі з працевлаштуванням та пошуком джерел доходу.
- Соціальна ізоляція та проблеми інтеграції в нову громаду.

Потреби у соціальних послугах:

- Соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці.
- Соціальна інтеграція і реінтеграція.
- Соціальна адаптація.
- Натуральна допомога.

Для мешканців Балаклійської міської територіальної громади (загалом):

Проблеми:

- Потреба у підвищенні якості та доступності соціальних послуг у віддалених населених пунктах.
- Потреба у покращенні інфраструктури та соціального середовища.

- Потреба в організації безбар'єрного доступу до всіх закладів та установ громади.
- Проблеми соціальної ізоляції та недостатньої соціальної підтримки для окремих категорій населення.
- Відсутність соціального таксі.

Потреби у соціальних послугах:

- Соціальна адаптація ветеранів війни та членів їхніх сімей.
- Денний догляд дітей з інвалідністю.
- Супровід під час інклюзивного навчання.
- Паліативний догляд.
- Транспортна послуга «Соціальне таксі»

В Балаклійській міській територіальній громаді надаються 17 соціальних послуг, комплексну соціальну послугу з формування життєстійкості та послугу раннього втручання.

Важливу роль у розвиненні та вдосконаленні соціальних послуг є розвиток соціального сервісу «Мобільна соціальна служба з догляду вдома, паліативного догляду та натуральної допомоги у територіальній громаді». Необхідно забезпечувати комплексний підхід, який включає як матеріальну допомогу, так і соціальні послуги для осіб або сімей, які опинились в складних життєвих обставинах. Важлива підтримка осіб, які мають значні обмеження життєдіяльності та потребують стороннього догляду та допомоги, в тому числі надання послуг догляду паліативно хворим, особам самотньо проживаючим, ліжкохворим, мешканцям віддалених населених пунктів громади.

Робоча група пропонує можливі шляхи розв'язання соціальних проблем.

3.2. Можливі шляхи розв'язання існуючих соціальних проблем

Посилення соціальної підтримки вразливих груп населення, а саме:

розширення спектру та підвищення якості соціальних послуг для внутрішньо переміщених осіб, ветеранів, членів їхніх родин, родин загиблих військовослужбовців та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах (СЖО), та інших вразливих груп населення.

Розвиток системи надання соціальних послуг на рівні громади:

врахувати результати визначення потреб населення громади у соціальних послугах під час розроблення та/або оновлення:

- Стратегії розвитку Балаклійської міської територіальної громади Харківської області;
- Плану заходів з реалізації Стратегії розвитку Балаклійської міської територіальної громади Харківської області;
- Програми соціально-економічного розвитку Балаклійської міської територіальної громади Харківської області;
- інших прогнозних і програмних документів економічного та соціального розвитку територіальної громади.

Забезпечити належне фінансування та матеріально-технічне забезпечення надавачів соціальних послуг.

Проводити роботу щодо підвищення кваліфікації соціальних працівників та інших фахівців, залучених до надання соціальних послуг.

Посилення профілактичної роботи з попередження потрапляння в складні життєві обставини:

- проведення інформаційних кампаній з метою підвищення обізнаності населення про соціальні послуги та можливості отримання допомоги;
- сприяння ранньому виявленню осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, та надання їм своєчасної підтримки;

- посилення міжвідомчої взаємодії між соціальними службами, медичними закладами, правоохоронними органами та іншими організаціями.

Залучення громади до вирішення соціальних проблем:

- створення платформи для діалогу та співпраці між органами місцевого самоврядування, громадськими організаціями, бізнесом та мешканцями громади;
- підтримка соціальних ініціатив та проєктів, спрямованих на вирішення соціальних проблем.

4. СТАН СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ І ПОТРЕБИ ДЛЯ ЇЇ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ

4.1. Наявні ресурси

Розпорядженням начальника Балаклійської міської військової адміністрації Ізюмського району Харківської області від 06 березня 2026 року № 456 затверджено Програму задоволення потреб осіб/сімей у соціальних послугах Балаклійської міської ради (військової адміністрації) Ізюмського району Харківської області на 2024-2028 роки в новій редакції. Програма задоволення потреб осіб/сімей у соціальних послугах Балаклійської міської ради (військової адміністрації) Ізюмського району Харківської області розроблена з метою розвитку надання соціальних послуг в Балаклійській міській територіальній громаді. Одним з пріоритетних напрямків є підвищення ефективності надання соціальних послуг та задоволення потреб осіб/сімей.

Учасниками програми є надавачі соціальних послуг – Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області та Центр соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області.

Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області створений в грудні 2020 року рішенням II сесії VIII скликання Балаклійської міської ради від 17 грудня 2020 року № 38-VIII та розпочав свою роботу з 04 січня 2021 року.

Центр соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області створений в грудні 2020 року рішенням II сесії VIII скликання Балаклійської міської ради від 17 грудня 2020 року № 39 – III та розпочав свою роботу з 05 січня 2021 року.

Центр соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області є закладом, що проводить соціальну роботу із сім'ями, дітьми та молоддю, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, і надає їм соціальні послуги.

Пріоритетними завданнями Центру соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області є: проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей з дітьми; надання особам і сім'ям з дітьми комплексу соціальних послуг відповідно до їх потреб, з метою подолання складних життєвих обставин та мінімізації негативних наслідків таких обставин; проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання повторним випадкам насильства щодо постраждалої особи та формування нульової толерантності до його проявів у суспільстві; інформування населення про права постраждалих осіб та соціальні послуги, які надаються денним центром; надання короткострокового (до десяти діб) або цілодобового перебування у “кризовій кімнаті” постраждалим особам; участь в організації заходів із забезпечення реалізації переходу від військової служби до цивільного життя; поширення інформації та надання консультацій щодо державних і місцевих програм підтримки ветеранів.

Соціальні послуги надаються за місцем проживання/перебування особи/сім'ї (вдома), у приміщеннях надавача соціальних послуг, за місцем перебування особи/сім'ї поза межами приміщення Центру соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області (зокрема на вулиці).

При Центрі діють: «Служба соціальної роботи в громаді», відділення «Денний центр соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі (з кризовою кімнатою)», яке було створено за підтримки Фонду ООН в галузі народонаселення (UNFPA), відділення «Центр життєстійкості», створене за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), мобільна бригада соціально-психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі та відділення «Денний догляд».

Центром соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області надаються соціальні послуги згідно Класифікатора соціальних послуг, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 23.06.2020 № 429 «Про затвердження Класифікатора соціальних послуг»:

денний догляд дітей з інвалідністю - комплекс заходів, спрямованих на створення умов для забезпечення життєдіяльності отримувача соціальної послуги, що передбачають: соціальну реабілітацію; соціально-трудова адаптацію та організацію дозвілля; участь отримувачів соціальної послуги та членів їхніх сімей, їхніх родичів у вирішенні конкретних соціальних проблем; догляд; навчання законних представників отримувача соціальної послуги, які проводяться протягом робочого дня надавача соціальної послуги, але не менше ніж протягом 4 годин на день, без надання місця проживання;

соціальна адаптація - комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для процесу активного гармонійного пристосування осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі осіб з інвалідністю, осіб, які перебували у спеціалізованих або інтернатних закладах, осіб, які відбули покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк, до змінених умов соціального середовища, спрямованих на усунення/пристосування обмежень життєдіяльності для підтримки соціальної незалежності, збереження та продовження їхньої соціальної активності;

соціальна інтеграція та реінтеграція - комплекс заходів з надання допомоги бездомним особам, що здійснюється протягом строку, необхідного для надання їм допомоги, і спрямований на поступове повернення бездомної особи до самостійного повноцінного життя в суспільстві з урахуванням індивідуальних потреб та наданням притулку;

надання притулку – забезпечення постраждалих від домашнього або гендерно зумовленого насильства безпечним цілодобовим перебуванням, психологічною, юридичною та соціальною допомогою;

екстрене (кризове) втручання - психологічна допомога, надання інформації з питань соціального захисту населення, допомога в організації взаємодії з іншими фахівцями та службами, представництво інтересів, корекція сімейних стосунків, допомога особам, які постраждали від насильства в сім'ї, допомога в отриманні безоплатної правової допомоги, організація надання невідкладної медичної допомоги, організація надання притулку;

консультування - комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для виходу зі складної життєвої ситуації та адаптації особи, сім'ї до нових умов соціального середовища, спрямованих на усунення/пристосування обмежень життєдіяльності, підтримку соціальної незалежності, збереження та продовження соціальної активності особи, сім'ї;

соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах - комплекс заходів, що передбачає оцінку потреб, визначення шляхів вирішення основних проблем, регулярні зустрічі чи відвідування отримувача послуги з метою моніторингу виконання поставлених завдань, сприяння у отриманні інших послуг, допомогу в усвідомленні значення дій та/або розвиток вміння керувати ними, навчання та розвиток навичок, спрямованих на подолання чи мінімізацію складних життєвих обставин;

соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування - комплекс заходів, що передбачає допомогу у створенні та підтримці позитивного соціально-психологічного клімату в сім'ї, адаптацію дитини в нових умовах, створення належних умов для забезпечення індивідуальних потреб кожної дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, у розвитку та вихованні, захист майнових, житлових та інших прав дитини, сприяння навчанню та розвитку дитини, допомогу у зміцненні/відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків, у створенні та забезпеченні умов для пріоритетного права дитини на усиновлення, підготовку дитини до виходу із сім'ї, в тому числі до самостійного життя;

соціальний супровід при працевлаштуванні та на робочому місці - комплекс заходів, що здійснюються на регулярній основі протягом визначеного строку та мають на меті підтримку отримувача соціальних послуг в процесі подолання життєвих труднощів, відновлення та підвищення соціального статусу, що передбачає надання соціальної послуги безпосередньо методами індивідуальної роботи та виконання ролі посередника (організація консультацій інших фахівців, супровід та представлення інтересів отримувача послуг, допомога в оформленні документів тощо);

представництво інтересів - надання допомоги особам, сім'ям, окремим соціальним групам, які перебувають у складних життєвих обставинах, шляхом здійснення заходів, спрямованих на подолання/пом'якшення складних життєвих обставин, згідно з визначеними потребами;

посередництво - допомога у врегулюванні конфліктів, зокрема, сприяння у встановленні контактів між отримувачем соціальної послуги та іншими суб'єктами правовідносин для невідкладного врегулювання питань, що стосуються життєдіяльності отримувача соціальної послуги, або вжиття заходів для примирення отримувача соціальної послуги з іншою стороною правовідносин;

соціальна профілактика - комплекс заходів, спрямований на попередження, обмеження та зупинення негативних соціальних і особистісних (поведінкових) явищ та їх наслідків у соціальному середовищі та реалізується за допомогою різних інструментів впливу соціального, юридичного, педагогічного, психологічного характеру;

переклад жестовою мовою - комплекс заходів, який забезпечує взаємодію отримувача соціальної послуги перекладу жестовою мовою (особисто або дистанційно) з чуючими особами під час відвідування органів державної влади та органів місцевого самоврядування, установ, організацій і закладів а також при купівлі товарів, робіт і послуг;

супровід під час інклюзивного навчання - це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення повної та ефективної участі отримувача соціальної послуги в освітньому процесі шляхом надання підтримки та допомоги в пересуванні, самообслуговуванні, комунікації, харчуванні, орієнтації у просторі, а також на забезпечення безпеки в приміщенні, на території закладу дошкільної освіти, закладу освіти, який забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти, на іншій території під час екскурсій, навчальних поїздок, інших заходів, передбачених освітнім процесом;

медіація - позасудова добровільна, конфіденційна, структурована процедура, під час якої сторони, з яких хоча б одна належить до вразливих груп населення та/або перебуває у складних життєвих обставинах, за допомогою медіатора (медіаторів) намагаються запобігти виникненню або врегулювати наявний чи ймовірний конфлікт/спір шляхом переговорів;

соціальна адаптація ветеранів війни та членів їхніх сімей - допомога в аналізі життєвої ситуації, визначення основних методів розв'язання проблем і перенаправлення (за потреби) до відповідних фахівців з метою їх розв'язання (за задекларованим/ зареєстрованим місцем проживання (перебування)); надання психологічної допомоги, проведення корекції психологічного стану та поведінки в повсякденному житті; сприяння в отриманні психіатричної допомоги (за самозверненням та відповідно до виявлених потреб); допомога в зміцненні/відновленні родинних і суспільних зв'язків, у тому числі шляхом сімейного

консультування; створення умов для формування та розвитку соціальних і комунікаційних навичок; надання інформації з питань соціального захисту; проведення групових сімейних психологічних тренінгів з питань, що стосуються персональних та сімейних цінностей, підтримки власних ресурсів в поточних умовах та підтримки один одного; організація сімейного бюджетування; організація змістовного дозвілля дітей.

Також у Центрі соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області надається **комплексна соціальна послуга з формування життєстійкості** – це комплекс заходів, що спрямовані на зміцнення соціальної і психологічної стійкості та адаптивності особи/сім'ї/групи осіб, які проживають на території територіальної громади, для подолання життєвих труднощів, формування навичок позитивного батьківства для підвищення здатності доглядати, виховувати дитину в сім'ї, на розвиток мотивації та спроможності територіальної громади для організації волонтерської допомоги, активного включення громадян в життя територіальної громади, а також зміцнення соціальної згуртованості у ній.

Розпорядженням начальника Балаклійської міської військової адміністрації Ізюмського району Харківської області від 02.04.2024 № 1161 на території Балаклійської міської територіальної громади запроваджено послугу **раннього втручання** для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя, затверджено склад фахівців команди та Порядок надання послуги раннього втручання. Це комплексна допомога дітям від народження до 4 років із порушеннями розвитку або ризиком їх виникнення, спрямована на підтримку сім'ї. Вона містить медичні, освітні та соціальні складові, надається у звичному середовищі, де проживає та зростає дитина (вдома, на ігрових майданчиках, в інших громадських місцях та просторах), та спрямована на раннє виявлення, мінімізацію впливу порушень розвитку в дітей на їх повсякденне функціонування, покращення їх розвитку, забезпечення супроводу та підтримки сімей та поліпшення якості їх життя, запобігання виникненню інвалідності. Протягом 2025 року 2 сім'ї (дитини) отримали послугу раннього втручання.

Територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області соціальні послуги надаються за індивідуальними потребами громадян та у відповідності до Державних стандартів у трьох відділеннях: відділенні соціальної допомоги вдома, відділенні денного перебування, відділенні організації надання адресної натуральної та грошової допомоги.

Категорії осіб, яким надаються соціальні послуги:

- особи похилого віку;
- особи з інвалідністю;
- хворі (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більш як чотири місяці), які не здатні до самообслуговування і потребують постійної сторонньої допомоги, визнані такими в порядку, затвердженому МОЗ;
- громадяни, які перебувають у складній життєвій ситуації, у зв'язку з безробіттям і зареєстровані в державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, стихійним лихом, катастрофою (і мають на своєму утриманні неповнолітніх дітей, дітей з інвалідністю, осіб похилого віку, осіб з інвалідністю), якщо середньомісячний сукупний дохід їх сімей нижчий ніж прожитковий мінімум для сім'ї; особам працездатного віку з тяжкими формами захворювання (в тому числі до встановлення інвалідності).

Територіальним центром соціального обслуговування (надання соціальних послуг) надаються наступні послуги:

консультування - комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для виходу зі складної життєвої ситуації та адаптації особи, сім'ї до нових умов соціального середовища, спрямованих на усунення/приспосовування обмежень життєдіяльності, підтримку соціальної незалежності, збереження та продовження соціальної активності особи, сім'ї;

соціальна послуга догляд вдома – це комплекс заходів, що здійснюється за місцем проживання (вдома) отримувача соціальної послуги протягом робочого дня суб'єкта, що

надає соціальну послугу догляду вдома, який спрямований на створення умов забезпечення життєдіяльності осіб, які частково або повністю втратили/не набули здатності до самообслуговування;

соціальна послуга соціальної адаптації - комплекс заходів, що здійснюються протягом строку, необхідного для процесу активного гармонійного пристосування осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі осіб похилого віку, осіб з інвалідністю, осіб, які перебували у спеціалізованих або інтернатних закладах, осіб, які відбули покарання у вигляді обмеження або позбавлення волі на певний строк, до змінених умов соціального середовища, спрямованих на усунення/пристосування обмежень життєдіяльності для підтримки соціальної незалежності, збереження та продовження їхньої соціальної активності;

соціальна послуга натуральної допомоги - заходи, що проводяться протягом робочого дня надавача соціальної послуги і полягають у наданні допомоги в самообслуговуванні особам, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

За сприяння Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та фінансової підтримки Європейського Союзу, наданої в межах проекту «EU4 Recovery – Розширення можливостей громад в Україні» й Уряду Канади у вересні 2025 року було отримано автомобіль Fiat Dukato. Автомобіль обладнаний необхідними засобами та інвентарем. Для забезпечення соціальною підтримкою осіб похилого віку у віддалених населених пунктах громади працює мобільна бригада з надання соціальних послуг догляду вдома, паліативного догляду та натуральної допомоги. Соціальні послуги надаються за згодою особам із IV та V групами рухової активності (у певних винятках — із III групою рухової активності), які перебувають у складних життєвих обставинах, потребують сторонньої допомоги. За період жовтень-грудень 2025 року мобільною соціальною службою здійснено виїзди до 14 старостинських округів, 177 особам надано 567 послуг.

Кадрове забезпечення надавачів соціальних послуг

Станом на 01.01.2026:

- Центр соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області – штатних одиниць - 35, фактично працюючих осіб – 28.

- Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області – штатних посад - 79, фактично працюючих осіб - 72.

Доступність соціальних послуг для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення

Балаклійська міська територіальна громада має гостру потребу у транспортному засобі спеціалізованого призначення для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату, та інших маломобільних груп населення. Наразі у громаді відсутня транспортна послуга «Соціальне таксі».

4.2. Стан інформування та обізнаності населення про соціальні послуги, що надаються в і, їх зміст та порядок надання

Стан інформування та обізнаності населення про соціальні послуги в територіальній громаді є важливим аспектом для забезпечення доступу до необхідної підтримки. Орган соціального захисту та надавачі соціальних послуг для надання інформації про соціальні послуги використовують наступні канали інформування:

- соціальні мережі – використання соціальних мереж є ефективним способом для швидкого поширення інформації серед широкого кола населення;

- офіційний сайт Балаклійської міської військової адміністрації - служить надійним джерелом для розміщення детальної інформації про соціальні послуги, їх зміст та порядок надання;

- інформаційні стенди надавачів соціальних послуг - розміщення інформаційних стендів у місцях надання соціальних послуг забезпечує доступ до інформації для безпосередніх отримувачів.

Важливу роль в інформуванні населення громади про соціальні послуги відіграють старостинські округи, які здійснюють роботу щодо виявлення вразливих категорій населення та зборі інформації про їх потреби.

4.3. Результати оцінювання організаційної спроможності територіальної громади

1. Організаційний розвиток суб'єктів системи надання соціальних послуг:

- громада демонструє активну участь у Державних програмах та проектах, а також недержавних ініціативах, що є ключовим фактором підвищення фахового рівня працівників соціальної сфери та сприяє наданню якісних соціальних послуг, впровадженню безбар'єрності, психологічній підтримці населення громади та зменшенню професійного вигорання фахівців надавачів соціальних послуг (співпраця з Дитячим фондом ООН UNICEF, Благодійним фондом «Право на захист», Громадською спілкою «Українська мережа за права дитини», громадськими організаціями «Десяте квітня», «Дівчата», «Грін-Ландія» та іншими).

- посилено координацію між різними суб'єктами надання соціальних послуг та забезпечено їх ефективну взаємодію.

2. Узгодженість бюджетного планування:

- мета та завдання бюджетних програм відповідають пріоритетам соціально-економічного розвитку громади;

- бюджетне планування — процес визначення обсягів, джерел формування та напрямів використання грошових коштів, здійснюється згідно нормативно-правових актів; охоплює розробку стратегічних прогнозів, складання, розгляд, затвердження та подальший контроль за виконанням фінансового плану;

- результативні показники бюджетних програм відповідають меті та завданням;

- висновки та пропозиції гендерного аналізу враховуються в бюджетному процесі.

Для покращення роботи щодо бюджетного планування необхідно забезпечити стабільне та прогнозоване фінансування соціальних послуг, а також забезпечити повне виконання планових показників видатків місцевого бюджету на соціальні послуги.

3. Комунікації з громадою:

- посилити роботу у сфері планування та здійснення видатків на соціальні послуги, що базується на оцінці індивідуальних потреб населення громади та фінансується переважно з місцевих бюджетів (процес охоплює формування соціального замовлення, розрахунок нормативної вартості послуг, забезпечення цільового фінансування та контроль за якістю їх надання);

- продовжувати залучення громадськості до обговорення бюджетних програм та оцінки їх ефективності.

4. Фінансові ресурси:

- громада демонструє здатність залучати фінансові ресурси Міжнародних фондів, громадських та благодійних організацій, а саме: співпрацює з Дитячим фондом ООН UNICEF, Міжнародною гуманітарною організацією HEKS/EPER (Швейцарія), Міжнародним благодійним фондом «Альянс громадського здоров'я», відділенням польської гуманітарної акції в Україні та іншими.

Важливо проводити роботу щодо залучення ресурсів з Державного, обласного бюджетів та інших джерел, не заборонених чинним законодавством. Продовжувати забезпечення стабільного та прогнозованого фінансування соціальних послуг, а також виконання планових показників видатків місцевого бюджету на соціальні послуги.

Пропозиції щодо удосконалення:

- Сприяти розвитку соціальних послуг у громаді з урахуванням потреб різних категорій населення.

- Продовжити діяльність щодо постійного моніторингу та оцінки якості надання соціальних послуг.

- Активізувати співпрацю з громадськими організаціями та благодійними фондами для залучення додаткових ресурсів.

Комплекс цих заходів допоможе Балаклійській міській територіальній громаді покращити організаційну спроможність у забезпеченні населення соціальними послугами та зробити бюджетний процес більш ефективним та прозорим.

5. ВИСНОВКИ ЩОДО ПРІОРИТЕТІВ ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В ГРОМАДІ В СЕРЕДНЬОСТРОКОВІЙ І КОРОТКОСТРОКОВІЙ ПЕРСПЕКТИВІ З УРАХУВАННЯМ ВИЯВЛЕНИХ ПОТРЕБ ТА НАЯВНИХ РЕСУРСІВ

5.1. Висновки щодо потреб населення у соціальних послугах

На основі даних результатів досліджень, які проводились в громаді, можливо зробити висновок про задовільний стан якості надання соціальних послуг та поінформованості мешканців про перелік таких послуг, можливостей їх отримання, рівень оцінки діяльності місцевої влади у сфері соціального обслуговування.

Також опитування показує про потребу мешканців громади, в тому числі внутрішньо переміщених осіб, в більш широкому висвітленні інформації про соціальні послуги, зокрема, натуральна допомога, соціальна адаптація, догляд вдома.

Пріоритетами організації надання соціальних послуг у територіальній громаді мають стати:

На короткостроковий період:

- Сприяти розвитку та удосконаленню надання наявних соціальних послуг.

- Впровадити в роботу управління соціального захисту населення Балаклійської міської ради Харківської області, надавачів соціальних послуг, які функціонують на території громади, нових методів роботи згідно з вимогами постанови Кабінету Міністрів України від 14.01.2026 № 64 «Деякі питання організації надання соціальних послуг».

- Посилити роботу з виявлення сімей та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах, шляхом міжвідомчої взаємодії із закладами освіти, охорони здоров'я, органами Національної поліції, старостинськими округами та громадськими організаціями.

- Удосконалити послугу раннього втручання для дітей, які мають порушення розвитку, та дітей групи ризику з метою своєчасного виявлення та надання комплексної допомоги сім'ям.

- Налагодити роботу пункту прокату технічних та інших засобів реабілітації при відділенні організації надання адресної натуральної та грошової допомоги Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області.

- Проводити роботи щодо отримання громадою спеціально обладнаного автомобіля для перевезення осіб з інвалідністю та дітей з інвалідністю, які мають порушення опорно-

рухового апарату, та інших маломобільних груп населення для впровадження транспортної соціальної послуги «Соціальне таксі».

- Проводити роботу щодо підвищення рівня професійної компетентності фахівців та працівників Центру соціальних служб Балаклійської міської ради Харківської області, Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області через участь у навчаннях, тренінгах та супервізіях щодо надання соціальних послуг.

- Підвищувати рівень інформування населення громади про соціальні послуги, в першу чергу, у віддалених населених пунктах, із залученням старостинських округів.

На середньостроковий період:

- Забезпечити розвиток та удосконалення соціальної послуги супроводу під час інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами з метою їх успішної соціалізації, адаптації та інтеграції в освітній процес.

- Забезпечити доступність соціальної послуги денний догляд дітей з інвалідністю для дітей, які проживають у віддалених населених пунктах громади.

- Сприяти підвищенню доступності послуги раннього втручання для мешканців громади, у тому числі сімей з віддалених старостинських округів та внутрішньо переміщених осіб.

- Забезпечити розвиток транспортної послуги «Соціальне таксі».

- Активізувати роботу щодо укомплектування вакантних посад Територіального центру соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Балаклійської міської ради Харківської області кваліфікованими спеціалістами, які надаватимуть соціальну послугу паліативний догляд.

- Зміцнювати кадровий потенціал, шляхом пошуку та залучення кваліфікованої молоді, вузькопрофільних спеціалістів.

- Збільшити кількість мобільних виїздів фахівців надавачів соціальних послуг для надання індивідуальних консультацій щодо соціальних послуг при старостинських округах з метою наближення соціальних послуг до населення, а також збільшення обсягів інформаційно-просвітницької роботи для підвищення обізнаності мешканців громади про можливості отримання соціальних послуг.

- Посилити міжвідомчу взаємодію з метою підвищення ефективності системи надання соціальних послуг.

- Здійснювати інформування населення відповідно норм інформаційної безбар'єрності, за яких кожен має рівний доступ до інформації, незалежно від віку, стану здоров'я чи особливостей сприйняття.

Голова робочої групи з питань визначення потреб населення Балаклійської міської територіальної громади Ізюмського району Харківської області у соціальних послугах

Тетяна ГРУНСЬКА